

Ny båttidning - Båtklassiker

Igår – den 27 januari – rasslade det till i brevlådan och där låg det första numret av en alldeles ny båttidning. Båtklassiker – Tidning för nordisk båtkultur ges ut av den ideella föreningen Båtkultur. Utgivningen har möjliggjorts genom en donation från Familjen Burre Hellmans stiftelse (som också stöttat många andra träbåtsprojekt bl.a. renoveringen av Princess Svanevit). Det är fantastiskt att en ideell förening med ideella krafter har kunnat ta fram en så otroligt fin och läsvärd tidning.

Båtkultur vill genom tidningen nå alla som är intresserade av, drömmer om och andas klassiska båtar. 100 sidor fyllda med intressanta artiklar och massor med fina bilder – både historiska och nytagna. Premiärnumret handlar till stor del om världens längsta R 12:a Princess Svanevit och dess historia inkl. renoveringen och den kommande utställningen på Liljevalchs av hennes intarsior (se bild nedan). Andra större artiklar handlar om Erik Åkerlund och hans båtar, VM för 12:or (se bild nedan), bygget av en klassisk Andunge, ostindiefararen Götheborg, en runda runt träbåtsvarven för att titta på pågående renoveringar m.m. Jan Pettersson (som nu har 55:an Rio och håller på att renovera

22:an Brittsol II) filosoferar också kring när en båt egentligen är ett original efter omfattande renoveringar. Av innehållsförteckningen nedan så framgår också att tidningen innehåller väldigt mycket annat smått och gott!

60	3	Ledare Och redaktion	52	12mR VM Kappseglande kulturskatter gör upp
	4	Uppslaget Unga ambassadörer på besök	58	TOP- The Ohlson Prodict Christina Stenberg berättar
	8	Kort om Ett axplock från den marina världen	60	Erik Åkerlund & hans motorbåtar Vinna eller försvinna
12		Princess Svanevit En svensk ikon	68	Andunge Bygger klassiker med moderna metoder
14		Hemkomsten	74	Bokhyllan
16		Renoveringen	76	Original vad är det? Janne Pettersson funderar över gränsdragningar
20		Historien	80	Ostindienfararen Götheborg Seglar för en bättre värld
22		Intarsian	85	Varvet runt Ett axplock av de renoveringar som pågår runt om i lador, snickerier och verkstäder
26		Framtiden	90	Medelhavsregattorna Antibes, Cannes, Barcelona, Palma och Monaco – rapport från de klassiska regattorna
32	28	Hallå där Niclas Skärlund Modellbyggen sedan 1994	94	Utblicken: Kaiser Boote Bygger vackra och stilrena körmaskiner
	29	Båttutställning på Liljevalchs Konst och båtliv förenade redan 1929	96	Båtannonser
	32	Salongsslupen Olivia Unik båt + unik kapten = 40 år av kärlek		
	38	Erik Åkerlund & hans segelbåtar En legend inom svensk segling		
	46	Motor Yacht Society 50 år Ökande intresse för världsunikt kulturarv		
	51	Båtklassisk kalender Eventen du inte bör missa under 2022		

12mR PRINCESS SVANEVIT

24

Intarsian

Två av de intarsianer i Princess Svanevits mastsal i intarsian ovan i Liljevalchs representativa västhusen där Erik Åkerlund bodde fram till 1914. Ovan i symboliserar intarsian en av de tre prinsessorna i Helena Nybloms saga Svanhannen.

möbler i var mans hem. Idag är modet med intarsia i princip helt dött.

Genomtänkt symbolik
Intarsianens symbolik i Princess Svanevits salonger är nog genomsärlig. Erik Åkerlund valde motiv som var nära kopplade till hans liv.

Den första salongen i båten är den så kallade Cozy Corner – ett begrepp som var inspirerat av USA. Den utgörs av en posig soffa som är inbyggd i ett ramverk med svängda bänkar och väggdekorer i form av ett flertal intarsior. Här kunde man sitta bekvämt och titta på intarsiorerna, som säkert var menade att fungera som "conversation pieces". Förmodligen skulle samtalen här handla om Erik Åkerlund.

Intarsiorerna i mitten föreställer tre segelbåtar som hade stor betydelse för Erik Åkerlund. De är i tur och ordning Maritana, hans första båt som han köpte 1917, Britt-Marie II, hans absoluta favorit, och den båt som han ägde seglade själv, och Bish II, den båt som var aktuell när Princess Svanevit byggdes och som vann ett OS-guld i Los Angeles 1932. Mer om dessa båtar på sidorna 38–45. Erik Åkerlunds koppling till Amerika

uttrycks i två intarsior. En föreställer Santa Maria, det skepp som Christopher Columbus seglade med när han upptäckte Amerika. Den andra föreställer Leif Erikssons vikingaskepp, med vilket även han anses ha upptäckt Amerika då han landsteg på kontinenten för ca 1000 år sedan. Erik Åkerlund var mycket USA-influerad. Han var till exempel först i Sverige med att på amerikanskt vis publicera tecknade serier i dagpress. Santa Maria och Erikssons vikingaskepp var två historiskt mycket viktiga fartyg och Erik Åkerlund ville att Princess Svanevit skulle vara samma andas barn.

I Cozy Corners svängda bänkar avbildas två gudar. Den ena är Venus, kärlekens och den kvinnliga skönhetsens gudinna, uppträder av en bris på stranden i sitt snäckskal. Den andra är Apollo, ljusets och konsternas gud som ofta framställs som en vacker ung man ridande på en delfin spelande på sin lyra. Apollo var också en utmärkt blåskyrte och jägare. Kanske såg sig Erik Åkerlund likat honom, då han ansåg sig vara en god jägare och säkert också en kärlekens apostel.

Svanevit ett återkommande motiv
De motiv som är mest relevanta återfinns i salongen, eller om vi ska kalla den Princess Svanevits "matsal", är Princessen och Svanevit. Enkel kan man förstå att dessa två motiv ska representera båten. En koppling skulle också kunna vara Erik Åkerlunds vänskap med konstnären John Bauer, då intarsian med Princessen är mycket i samma stil som Bauer själv brukade teckna. Tattil som Bauer själv brukade teckna. Tattil som Bauer själv brukade teckna. Tattil som Bauer själv brukade teckna.

Båtklassiker nummer 1 2022

25

12mR PRINCESS SVANEVIT

Troll, som Erik Åkerlund gav ut med John Bauers illustrationer. Dessa intarsior pryds av en kompassliknande symbol och en stjärna. De kan tolkas som symboler för navigation och Stella Marina, Erik Åkerlund 28 meter långa motorkryssare som bland annat användes som stabefartyg vid kappseglingarna i samband med KSSS 100-årsjubileum. Svanevit var i sig ett återkommande motiv hos Erik Åkerlund.

I samma salong finns ytterligare två intarsior. Den ena visar Vinga fyr utanför Göteborg, den andra Landsorts fyr utanför Nyköping. De är förmodligen tänkta att representera Sveriges västkust och östkust, där Erik Åkerlund hade sina boplatser.

Ritade av Ewald Dahlskog
Alla intarsior i Princess Svanevit ritades av konstnären Ewald Dahlskog, vid den här tiden ett ganska nytt stjärnskott på den konstnärliga himlen. Med sin bakgrund som målände konstnär utvecklades han med tiden till att bli en av våra främsta designers inom intarsiakonsten och kom senare att dominera inom de stora verken, så kallade monumentalintarsior. Innan han fick uppdraget av Erik Åkerlund hade han till Stockholms Konserthus 1925–26 ritat ett antal ganska små och strama intarsior med lekfullt fantasirika detaljer som symboliserat instrumenthistoria från världens olika hörn. 1928 fick han två prestigefulla uppdrag i Stockholm: att föreställa Krögers så kallade Tändstickspalatset och China Teatern med intarsior, de senare i form av kinesiska landskap och symboler på teatersalongens dörrar. I samband med dessa uppdrag började Ewald Dahlskog att utveckla den mer moderna intarsiatill som han senare blev nära förknippad med. De uttrycksfulla dragen blev större, stramare och skarpare samtidigt som figurerna blev enklare.

För att få rätt nyans i kulor och rätt känsla i struktur genom träsädringsmönster arbetade Ewald Dahlskog med 100-tals olika och noga utvalda träslag. Han färgade aldrig in sina bilar, vilket var vanligt förekommande hos hans föregångare. Med tiden fick han många uppdrag inom monumentalintarsian. Det är okänt vilka hantverkare han samarbetade med när det gällde Princess Svanevits intarsior – det fanns så kallade dekorer i både Sverige och utomlands. Själva inredningen är dock tillverkad på snickarmästare Hjalmar Wickströms verkstad. Det vet man efter att ha hittat snickarskyllar med firmanamnet innanför snickerierna.

Det arbete som för närvarande pågår med att rätta och restaurera det flytande kulturarv som Princess Svanevit utgör är enastående. Nu ser vi alla fram emot att få se henne segla igen.

Intarsian ovan i v med den klassiska Princess Svanevit-symbolen: en flygande svan med prinsesskrona på huvudet. Ovan i intarsia med amerikanskupptäckaren Leif Erikssons vikingaskepp.

Princess Svanevits intarsia ställs ut på Liljevalch 2/2 - 2023, 2022

Liljevalchs

Även Neptunkryssarförbundets egen halvmodellsbyggare Niclas Skärlund ägnas en sida (även om han själv inte fick komma med på bild).

Niclas Skärlund, modellbyggare

Hur kommer det sig att du började bygga båtmodeller?

– När två av mina bästa vänner (som precis som jag själv seglade Neptunkryssare) skulle gifta sig ville jag ge en lite speciell bröllopspresent; en halvmodell av en Neptunkryssare. Jag började bygga tre månader innan bröllopet och blev klar två månader efter!

Hur många modeller har du byggt?

– Från starten 1994 (bröllopet) till idag har jag byggt drygt 800 modeller, till största delen halvmodeller.

Vad är den största utmaningen med att bygga modeller?

– Att finna tillräckligt med underlag för ett bra bygge dvs ritningar, bilder mm, samt att hitta bra material (trä) till bygget!

Vad är det roligaste med att bygga modeller?

– När förebilden är vacker, träet lättarbetat och verktygen är nyslipade!

Finns det någon speciell utbildning för att bli modellbyggare?

– Inte vad jag känner till. Det underlättar säkert att jag är utbildad maskiningenjör, har jobbat som fotograf, har träbåt (Neptunkryssare), samt att jag emellanåt även jobbar med originalen där jag bland annat gör lackarbeten, skär rorkultar, skär namn i akterspeglar och gör förgyllningar med bladguld.

Vad bygger du just nu?

– Just nu bygger jag på den allra första Schelinkryssaren Millonga (ett mahognybygge från 1966), samt den klassiska sexan Sinkadus (S-52 från 1939).

Läs mer: www.skärlund.se
Berättat för Anna Sandgren

Båtklassiker kommer att finnas att köpa på olika försäljningsställen runt om i landet. För information om prenumeration så kan man maila till pren@batklassiker.com. Nästa nummer är planerat till månadsskiftet maj/juni.

Göran Haglund

SWE 303 Anandra